

Transport, skladovanie a uchovávanie biologických vzoriek

Transport

Transport vzoriek krvi do laboratória má byť čo najkratší – do 1-2 hodín od odberu. Na transport sa používajú špeciálne odberové a transportné nádoby. Transportovaný materiál nesmie ohrozovať pracovníkov, ktorí s ním pracujú, pre dlhší transport by mal byť materiál scentrifugovaný a malo by byť odobraté sérum (plazma). Transport biologického materiálu z externých pracovísk si zabezpečujú pracoviská sami, alebo po dohode s inou dopravnou službou. Pracovník poverený prepravou vzoriek biologického materiálu do laboratória je zodpovedný po prevzatí vzoriek za ich správny transport počas dopravy do laboratória. Vzorky sú transportované v prenosných chladničkách alebo termoboxoch vo fixovanej zvislej polohe. Vzorky z iných nemocníc môžu byť do laboratória transportované aj dopravnou službou iných zdravotníckych zariadení. Pre zabezpečenie kvality transportovaných vzoriek do laboratória má laboratórium zavedený systém, pri ktorom sa zapisuje a kontroluje čas a teplota transportu. Informácie o transporte vzoriek a ich prevzatí v laboratóriu sú zapisované do príslušnej dokumentácie. Pre vzdialenejšie externé pracoviská, kde nie je možné zabezpečiť doručenie krvných vzoriek do 1-2 hodín od odberu, je odporúčané používať ako odberový systém skúmavky so separačným gélom a vzorky po 30 minútach scentrifugovať. Takto pripravené vzorky sa transportujú do laboratória. Separačný gél po centrifugácii inertne oddelí sérum od krvných elementov a zabráni tak ich vzájomnému nežiaducemu ovplyvňovaniu.

Skladovanie vzoriek

Pravidlá pre skladovanie:

- odkladanie vzoriek v chladničke, v chladiacom boxe alebo pri laboratórnej teplote
- uzatvorenie vzoriek
- ochrana pred svetlom (Bi, CK)
- úprava vzoriek moču na stanovenie Ca, Mg, P (okysliť) a KM (alkalizovať)
- správne rozmrazovanie (dostatočný čas, premiešanie, rozmrazenie len 1x)

Vzorky sú skladované nasledovne:

- sérum - 48 hod. pri teplote 2-8°C
- moč - 48 hod. pri teplote 2-8 °C (výnimka: moč na vyšetrenie močového sedimentu sa neskladuje, po vykonaní skúšok je likvidovaný)
- krv - 24 hod., po dobu vyšetrovania a dobu dohlásenia dodatočných vyšetrení pri laboratórnej teplote, následne pri teplote 2-8 °C
- plazma - 24 hod., po dobu vyšetrovania a dobu dohlásenia dodatočných vyšetrení pri laboratórnej teplote, následne pri teplote 2-8 °C

Uchovávanie vzoriek

Po ukončení analýzy sa séra na väčšinu vyšetrení skladujú v chladničke pri teplote 2 až 8°C po dobu 48 hodín. Do tejto doby je možné telefonicky požiadať o doplnenie biochemických vyšetrení.